2011-(03)mar-29: dag 18

Idag övning, men först en sak från föreläsning.

Sats:

Om $\pi \in S_n$ och $\pi = \tau_r \tau_{r-1} \dots \tau_1 = \tau'_{r'} \dots \tau'_2 \tau'_1$ (där π :na är transpositioner, det vill säga = (ij), i $\neq$ j).

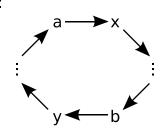
Så har r och r' samma paritet (det vill säga båda udda eller båda jämna).

Ty:

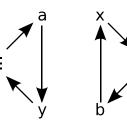
Om $\sigma \in S_n$, τ en transposition i S_n , $(\tau = ab)$ Låt $c(\sigma)$ vara antalet cykler i σ . Vad blir $c(\sigma\tau)$?

1) a, b i samma cykler i σ :

iσ:

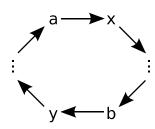

ι στ:

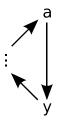

2) a, b i olika cykler i σ :

iσ:

ί στ:

$$så c(\sigma\tau) = c(\sigma) - 1$$

Så $c(\pi) = c(id \ \tau_r \ ... \ \tau_2 \ \tau_1) = c(id \ \tau'_r \ ... \ \tau'_2 \ \tau'_1)$ ger att r och r' har samma paritet.

Oberservera att tecknet för π , sgn π =

$$= (-1)^r = \left\{ \begin{array}{ll} 1 & \pi \text{ j\"{a}mn} \\ -1 & \pi \text{ udda} \end{array} \right.$$

 $sgn(\pi\sigma) = sgn \pi \cdot sgn \sigma$

 $sgn \; \pi^{-1} = sgn \; \pi$

 $sgn(\sigma\alpha\sigma^{-1}) = sgn \alpha$ samma paritet i hela konjugatklassen (det vill säga samma cykelstruktur).

$$sgn(x_1 ... x_k) = (-1)^{k-1}$$

$$(x_1 ... x_k) = \underbrace{(x_1 x_k)(x_1 x_{k-1})...(x_1 x_2)}_{k-1 \text{ styck}}$$

 $\text{Om } \pi \text{ har typ} \left[1^{\alpha_1} \ 2^{\alpha_2} \ \dots \ k^{\alpha_k} \right] \\ \text{\"{ar sgn}} \ \pi = (-1)^{\alpha_2 + \alpha_4 + \dots} = (-1)^{n - c(\pi)}$

1)
$$\phi, \psi \in S_n \quad \phi = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 \\ 6 & 1 & 8 & 5 & 2 & 4 & 3 & 7 \end{pmatrix},$$

$$\psi = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 \\ 7 & 8 & 4 & 1 & 2 & 6 & 3 & 5 \end{pmatrix}$$

- a) I cykeform: $\phi = (1 \ 6 \ 4 \ 5 \ 2)(3 \ 8 \ 7),$ $\psi = (1 \ 7 \ 3 \ 4)(2 \ 8 \ 5)(6)$
- b) φψ i tvåradsform:

$$\phi\psi = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 \\ 7 & 8 & 4 & 1 & 2 & 6 & 3 & 5 \\ 3 & 7 & 5 & 6 & 1 & 4 & 8 & 2 \end{pmatrix} \\ \psi = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 \\ 3 & 7 & 5 & 6 & 1 & 4 & 8 & 2 \end{pmatrix}$$

i cykelform:

$$\phi \psi = (1 \ 6 \ 4 \ 5 \ 2)(3 \ 8 \ 7)(1 \ 7 \ 3 \ 4)(2 \ 8 \ 5) = (1 \ 3 \ 5)(2 \ 7 \ 8)(4 \ 6)$$

$$\psi \phi = (1 \ 7 \ 3 \ 4)(2 \ 8 \ 5)(1 \ 6 \ 4 \ 5 \ 2)(3 \ 8 \ 7) = (1 \ 6)(2 \ 7 \ 4)(3 \ 5 \ 8)$$

$$\phi^{-1} = \begin{pmatrix} 6 & 1 & 8 & 5 & 2 & 4 & 3 & 7 \\ 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 \end{pmatrix} = (1 \ 2 \ 5 \ 4 \ 6)(3 \ 7 \ 8)$$

$$(eller \ (2 \ 5 \ 4 \ 6 \ 1)(7 \ 8 \ 3))$$

c)
$$\mathbf{M}_{\phi} = \begin{pmatrix} 0 & 1 & \cdot & & \\ 0 & \cdot & \cdot & & \\ 1 & \cdot & \cdot & & \\ 0 & \cdot & \cdot & & \\ 0 & \cdot & \cdot & & \\ 1 & \cdot & \cdot & & \\ 0 & \cdot & 1 & & \\ \end{pmatrix}, \quad \mathbf{M}_{\psi} = \begin{pmatrix} 0 & & & \\ 0 & & & \\ 0 & & & \\ 0 & & & \\ 0 & & & \\ 1 & & & \\ 0 & & & \\ 1 & & & \\ 0 & & & \\ \end{pmatrix},$$
 rad 6

$$\mathbf{M}_{\phi\psi} = egin{pmatrix} 0 & & & & \ 0 & & & \ 1 & & & \ 0 & & & & \ 0 & & & \ 0 & & \ 0 & & \ 0 & & \end{pmatrix} = \mathbf{M}_{\phi} \mathbf{M}_{\psi}$$

2)
$$\pi \in S_9$$
: $\pi = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 \\ 7 & 1 & 6 & 5 & 4 & 9 & 2 & 3 & 8 \end{pmatrix}$

a) $o(\pi)$?

π i cykelform:
$$(1 7 2)(3 6 9 8)(4 5)$$

Så $o(π) = mgm(3, 4, 2) = 12$

b) π som en produkt av transpositioner: (varje cykel för sig) $\pi = (1\ 2)(1\ 7)(3\ 8)(3\ 9)(3\ 6)(4\ 5), \quad 6 \text{ stycken transpositioner.}$ Så sgn $\pi = (-1)^6 = 1, \ \pi$ är en jämn permutation. Kan också ses:

$$sgn \pi = (-1)^{\alpha_2 + \alpha_4 + \dots} = (-1)^{1+1} = 1$$
$$= (-1)^{n-c(\pi)} = (-1)^{n-3} = 1$$

3) $\pi = (1 \ 7 \ 2)(3 \ 6 \ 9 \ 8)(4 \ 5)$ från förra uppgiften. $\sigma = (1 \ 5 \ 3 \ 9 \ 6 \ 8)(2 \ 4)$

Vi söker χ , ψ så att $\pi \chi = \sigma$, $\psi \pi = \sigma$.

$$\chi = \pi^{-1}\sigma = \underbrace{(1\ 2\ 7)(3\ 8\ 9\ 6)(4\ 5)}_{\pi^{-1}}(1\ 5\ 3\ 9\ 6\ 8)(2\ 4) = (1\ 4\ 7)(2\ 5\ 8)(3\ 6\ 9)$$

 $\psi = \sigma \pi^{-1} = (1\ 5\ 3\ 9\ 6\ 8)(2\ 4)(1\ 2\ 7)(3\ 8\ 9\ 6)(4\ 5) = (1\ 4\ 3)(2\ 7\ 5)(6\ 9\ 8)$ $\chi\psi \text{ konjugerade, } \psi = \pi\chi\pi^{-1}$

4) "Patiensen"

a) $\pi(i) = j$ om kortet i position i hamnar i position j.

$$\pi \in S_{12}$$
  $\pi = (1)(2 4 10 6 5)(3 7 8 11 9)(12)$

Upprepat n gånger fås π^n , första gången vi kommer tillbaka till något läge är efter $o(\pi)$ gånger, det vill säga 5 gånger.

b) Med positionerna 0, 1, 2, ..., 11 istället.

$$\pi = (0)(1 \ 3 \ 9 \ 5 \ 4)(2 \ 6 \ 7 \ 10 \ 8)(11)$$

Det vill säga
$$\pi(i) = 3i \pmod{11}$$
 (förutom för (11))

så
$$o(\pi) = o(3)$$
 i $U(\mathbb{Z}_{11})$

$$|U(\mathbb{Z}_{11})| = 10 \text{ så o(3)} = 1, 2, 5 \text{ eller 10}.$$

$$3^1 = 3$$
, $3^2 = 9$, $3^5 = 1$

$$o(\pi) = o(3) = 5$$

c) m rader, n kolonner

"Tydligen"
$$\pi(i) = ni \pmod{mn - 1}$$
  $m \mapsto 1$

Ty
$$0 \mapsto 0$$
, ökar med n för varje steg till $m - 1 \mapsto (m - 1)n$

Så
$$o(\pi) = o(n) i U(\mathbb{Z}_{mn-1}).$$

d) Riffelblanding av en kortlek

Fallet med samma kort överst och underst hela tiden:

$$m = 25$$
, $n = 2$ ovan, det vill säga $\pi(i) = 2i \pmod{51}$

Antalet gånger riffelblandningen måste upprepas för att ge samma läge.

$$o(\pi) = o(2) \text{ i } U(\mathbb{Z}_{51}) = \{x \in \mathbb{Z}_{51} \mid \text{sgd}(x; 51) = 1\}$$

$$= \mathbb{Z}_{51}$$

$$= 3.17$$

$$|U(\mathbb{Z}_{51})| = |x| - |A| - |B| + |A \cap B| = 51 - 17 - 3 + 1 = 32$$

$$-|A \cup B|$$

A — de som är delbara med 3

B — de som är delbara med 17

o(2) i U(
$$\mathbb{Z}_{51}$$
) är alltså 1, 2, 4, 8, 16 eller 32.

$$2^1 = 2$$
, $2^2 = 4$, $2^4 = 16$, $2^8 = 256 = 1 \pmod{51}$

$$så o(2) = 8 och$$

8 riffelblandningar av denna typ leder tillbaks.

Fall 2:

Inget kort orörligt. Fallet m = 22, n = 2. (Fiktiva kort överst och underst.)

Antalet upprepningar till ursprungsläget:

Detta fall:
$$o(2) i U(\mathbb{Z}_{54-1}) = U(\mathbb{Z}_{53})$$
 {53, primtal}

$$o(2) \setminus |U(\mathbb{Z}_{53})| = 52 = 2^2 \cdot 13$$